

MEDEDELING

Nummer : R19.157

Onderwerp : Bestrijding eikenprocessierups

Aan de raad

Samenvatting

In 2019 is er sprake geweest van een explosieve uitbraak van eikenprocessierups (EPR). Het aantal meldingen ten opzichte van 2018 is meer dan verdubbeld tot circa 400 in totaal. In dat jaar waren er ook al veel meer EPR als gevolg van de warme en droge zomer. De verwachting is dat ook in 2020 de EPR tot veel problemen zal leiden. Door middel van een andere manier van bestrijden gaan we proberen de overlast van rupsen te beperken.

Bestrijding in 2019

De afgelopen jaren heeft de gemeente Bladel de EPR alleen maar curatief bestreden door middel van het wegzuigen van de rupsen en nesten. Zodra de eerste meldingen van rupsen binnenkomen, wordt een aannemer ingeschakeld om de nesten weg te zuigen. De opgezogen rupsen worden afgevoerd naar een erkende verwerker. Omdat het om zo ontzettend veel meldingen gaat, is het voor de aannemer ondoenlijk om alle rupsen op tijd weg te krijgen. De rupsen zitten maar een paar weken in het nest. Daarna zijn ze verpopt tot vlinder en wordt het nest verlaten. De brandharen blijven in het nest achter. Deze nesten worden alsnog verwijderd tot een hoogte van 5 meter. Immers de brandharen zijn de veroorzakers van de klachten.

Het wegzuigen van de rupsen werkt goed, maar het is voor de aannemer erg lastig om hier het juiste personeel voor te krijgen en te houden. Omdat er zoveel melding binnenkomen kan de aannemer niet meteen overal op inspringen. De meest kwetsbare locaties zoals bij scholen, drukke fietspaden (schooljeugd) en sportparken hebben hierbij voorrang gekregen waardoor het op "minder belangrijke" locaties langer kon duren voordat er bestreden werd. In 2019 zijn er ongeveer 400 meldingen binnen gekomen met betrekking tot 85 straten en locaties. Omdat het om veel locaties gaat met verschillende aantallen bomen, variërend van 1 tot honderden, is het lastig aan te geven hoeveel locaties er per dag gedaan kunnen worden. Het moge duidelijk zijn dat er meer capaciteit beschikbaar moet komen om de plaagdruk te verminderen. De kosten van de bestrijding zijn in 2019 ten opzichte van 2018 (€ 35.000,-) verdubbeld tot ongeveer € 70.000,-. Bij deze methode zijn alleen de nesten tot de eerste kroon verwijderd. Dit komt redelijk overeen met de andere kempengemeenten. Daarnaast is voor 2019 nog een bedrag geraamd van € 30.000,- voor het treffen van preventieve maatregelen.

Beoogd effect

Het doel is om vanaf 2023 het aantal nesten te verminderen met 50%. Het aantal meldingen moet tot maximaal 50 terug gebracht zijn.

Aanpak bestrijding in 2020-2022

Zoals eerder beschreven is de kans heel groot dat de plaag in 2020 in omvang weer enorm zal toenemen, aangezien er de laatste jaren veel meer overlast is van EPR. De gemeente Bladel heeft nog nooit preventieve bestrijdingsmiddelen gebruikt. Echter wijst de ervaring van 2019 uit dat alleen curatief bestrijden onvoldoende helpt. Daarnaast wijst ook onderzoek uit dat deze methode onvoldoende effect heeft. Een preventieve aanpak heeft de voorkeur. Daarbij willen wij het komend jaar twee opties van preventieve bestrijding gaan inzetten.

Team:
ONT

Behandelend ambtenaar:
Jos Mijs

Telefoonnummer:
0497-361667

1. Natuurlijke bestrijding.

Dat eikenprocessierupsen zich zo massaal kunnen uitbreiden, heeft één belangrijke oorzaak: het ontbreken van voldoende natuurlijke vijanden. Een eikenlaan langs een weg is voor veel soorten een incompleet leefmilieu. Er is onvoldoende variatie aan voedsel, er is weinig schuilgelegenheid, er zijn geen goede mogelijkheden voor voortplanting, etc. Door het planten van een speciaal bollenmengsel, eventueel in combinatie met het zaaien van speciaal bloemenmengsel wordt de leefomgeving van natuurlijke vijanden van de EPR verbeterd. Ook het plaatsen van nestkasten voor mezen en andere vogels draagt bij aan een betere leefomgeving voor de natuurlijke vijanden van de EPR.

Door de bermen in het buitengebied op een andere manier te gaan beheren kunnen er ook nog betere resultaten geboekt worden. Hiervoor is een inventarisatie nodig van de bermen. Samen met alle Kempengemeenten wordt gewerkt aan een plan om dit uit te laten voeren.

2. Bestrijding met Xentari

Deze vorm van biologisch bestrijden gebeurt met behulp van een boomspruit met het middel Xentari. Dit middel bevat een bacterie die de rupsen aantast. Deze bacterie tast ook andere rupsensoorten aan en kan daarmee een negatief effect hebben op de diversiteit aan vlinders. Het heeft wel bewezen effect. We willen het middel daarom in 2020-2022 wel toepassen, maar alleen op locaties waar aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er moet sprake zijn van veel overlast voor meerdere mensen;
- door de Vlinderstichting wordt aangegeven dat er weinig risico is voor andere soorten en daarom bestreden mag worden.

Naast deze preventieve bestrijding blijven we ook curatief bestrijden.

Kosten

De kosten van een gecombineerde aanpak van de bestrijding van de EPR worden geraamd op € 141.000,- per jaar. Om het beoogde effect, te weten het verminderen van het aantal nesten vanaf 2023 met 50% en het terugbrengen van het aantal meldingen tot maximaal 50, te bereiken is uit onderzoek en ervaringen van andere gemeenten gebleken dat preventieve bestrijding een aantal jaren achtereen noodzakelijk is. Hiertoe dient de raming voor het jaar 2020 met € 71.000,- te worden verhoogd en de ramingen voor de jaren 2021 en 2022 met € 106.000,-. Deze extra lasten zullen worden verwerkt in de Perspectiefnota 2020.

Op basis van de resultaten van het bestrijdingsplan 2020-2022 en het advies op basis van het bermenonderzoek kan dan in 2022 worden bepaald in welke mate het budget voor de jaren 2023 en volgende verder moet worden verhoogd.

Bladel, 5 november 2019.

Burgemeester en wethouders van Bladel,
de secretaris, de burgemeester,